

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. In rebus ambiguis temporalis jurisdictione uti Pontificem, ex Innocentio.
Ejus sententia expensa, & locus Deuteronomij explicatus. Detortus
Innocentius in alium sensum ab interpretibus. Eorum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

nomine insignitum, tum Comitatus Sultantionensis, tum Melgorensis; hoc est, à Castro Melgorij, quæ illius pagi arx erat validissima, & Comitum sedes, illud à vico Sultantione, qui in edito loco situs, Antonini Itinerario & Hierosolymitano Tabulæque Peutingerianæ notus, ab urbe Montispessuli mille passibus aberat. Eò translata fuerat Episcopi cathedra, Magalona urbe à Carolo Martello deleta, ne iterum insulam illam Sarraceni ex Hispania eò navigiis delati invaderent, oramque maritimam Septimaniam deprædarentur. Inde episcopatus promiscuè Sultantionensis & Magalonenis dictus, quod nomen Comitatus facile communicatum est. Anno MLXXXV. hunc Comitatum Sultantionensem, sive Melgorensis, Petrus Comes Melgorij Gregorio VII. & sedi apostolicæ tradidit in *alodium*; id est, in eam sedem dominium & proprietatem transcripsit ejus Comitatus, quem statim beneficiario jure ab eadem sede apostolica se possidere professus est, sub conditione fidelitatis & uncie auri titulo annui census persolvendæ. Tandem cum ad Beatricem Bernardi Peleti uxorem Comitatus Melgoriensis pervenisset, Beatrix Ermisendæ filia, Raimundi Comitis Tolosani uxori, eum Comitatum dotis nomine dedit anno MCLXXII. Ac sanè Raimundus, cui solenne erat bona Ecclesiarum invadere, hominum Guillelmi Domini Montispessuli, quasi Comiti Melgoriensis debitum, suscepit anno MCLXXXIV. & MCLXXXIX. quod in detrimentum Ecclesiæ Magalonenis tentatum fuisse non dubitabit qui quæ superius adnotata sunt expendet. Abdicata à Raimundo Albigensium fautore possessione Comitatus Melgoriensis unâ cum ceteris bonis, judicio Concilij Lateranensis, ejus utile dominium cum directo consolidatum est, ita ut proprietas & ususfructus ad sedem apostolicam pervenerit; tum ratione damnationis in Raimundum latæ, tum ob cessationem diuturnam in canone solvendo. Sed Innocentius Ecclesiæ Magalonenis beneficij & feudi jure Comitatum concessit, sub censu annuo viginti marcarum argenti, anno MCCXV. ut patet ex tabulis investiturae. Controversiâ motâ tempore B. Ludovici de Comitatus illius proprietate, Clemens IV. literis ad Regem datis docet ad Ecclesiam Romanam pervenisse ea ratione quam recensui. Sed jam tum causa sua cecidisse videtur, S. Ludovici decreto: quia suprema jura à Petro Melgorij Comite transferri non potuerant in Romanum Pontificem, sine consensu Regis.

IV. Certum quidem est feudum Montispessuli beneficiario jure ad Ecclesiam Magalonensem pertinuisse antè quàm Comitatu Melgoriensis ab Innocentio III. aucta fuisset. Quare cautè loquitur Innocentius in dicta Decretali, cum *partem terre ab Ecclesia Magalonenſi Vuillelmum possidere dicat*; non tamen difertè feudum Montispessuli, à quo Vuillelmus agnomentum traheret. Fieri enim poterat ut reliqui patrimonij pars in Comitatu Melgoriensis sita esset, unde hominum deberetur Ecclesiæ Magalonenſi. Deinde in altero loco Vuillelmum alloquens, his verbis utitur: *Tu autem aliis nosceris subjacere. Vnde sine ipsorum forsan injuria, nisi prestarent assensum, nobis in hoc te subdere non posses.* Pluralis illa locutio plures dominos significat, & alium præter Ecclesiam Magalonensem: cujus, utpote sibi & temporaliter & spiritualiter subdita, tantam rationem non habuisset, quin superiori jure concessisset natalium restitutionem, nisi Regi Francorum, qui hoc loquendi genere insinuat, injuriam fieri perspexisset. Mirabitur aliquis, cur rectum & suspiciosum dicendi genus usurpat Innocentius; præcipuè cum repulsa levius ferenda occasione Vuillelmo præbuisset, si apertè excepisset de necessitate consensus Regis Francorum. Sed desinet mirari, si has ambages consultò ab eo quæritas perpendat, ne videretur jus illud remisisse, quod Raimundus Comes Tolosanus Comitatu Melgoriensis adjecerat, hominibus à Domino Montispessuli exactis, ut superius dixi: quæ tunc cum præstabantur, jura Ecclesiæ Magalonenſis intervertebant; sed post Comitatus Melgoriensis investituram, de jure Magalonenſis Episcopi nihil deterebant; inter Regem & Pontificem recedente quæstione, de superiori jure feudi Montispessulani. Ex eo autem suspicari licet, consultò ambiguis verbis usum, & à jure Regis aperiendo abstinuisse, quòd aliunde constat ratione Comitatus Melgoriensis Innocentium ad se trahere conatum cognitionem controversiæ quæ de civitate Montispessuli mota est à Guillelmo nato ex Agnete pellice, adversus Mariam filiam Mathildis. Quare, ut antea monebam, natalium veniam indulgere aggressus non est Innocentius, *donec liberior jurisdictio ostenderetur*, id est, donec de Regis Francorum assensu constaret, aut de pleno & integro jure Romani Pontificis.

V. Ceterum omittenda non est Innocentij observatio: qui occasione ducta ex indulgentia qua usus est erga liberos Regis Philippiad ejus postulationem, docet Romanum Pontificem non solum in Ecclesiæ pa-

Prolata est donationis charta in Notis lib. V. Fr. Bolquesi Episcopi Montipcl ad l. 15. Reg. Innoc. ep. 102.

Catellus l. 2. Hist. Comit. Tolos. c. 6.

Exstant referipta Innocentij & Clementis in Notis ad l. 15. Reg. Innoc. ep. 102. & 171.

L. 15. Reg. Innoc. ep. 102.

trimonio, *super quo plenam in temporalibus gerit potestatem*, ut ejus verbis utar, *sed etiam in aliis regionibus, certis causis inspectis, temporalem jurisdictionem casualiter exercere*. Vnam autem è causis illis explicat; scilicet, ut si quid difficile & ambiguum emerferit in negotiis ecclesiasticis, aut civilibus, vel criminalibus, ad sedis apostolicæ judicium sit recurrendum. Quod probat adducto Deuteronomij loco, quo decernitur res ambiguas de sanguine, lepra, & caussa, id est, de quæstione criminali, civili, & de ritibus, solvendas in loco quem Dominus elegerit, à Sacerdotibus Levitici generis, & à Iudice qui fuerit illo tempore; pœnâ capitis adjunctâ adversus eum qui Sacerdotis imperio & decreto judicis non paruerit. Locum deletum in Lege gratiæ esse Romam, Sacerdotes Levitici generis, Episcopos & Cardinales, Iudicem verò, Romanum Pontificem: *cujus sententiam qui superbiens contempserit observare, mori precipitur, & auferri malum de Israël, id est, per excommunicationis sententiam, velut mortuus, à communione fidelium separari*. Tria adnotanda sunt ad interpretationem hujus loci. Primum est, sententiam Innocentij non esse ut cuilibet è populo liberum sit de rebus ambiguis in negotiis temporalibus Romanum Pontificem consulere, qui deinde jus dicat, & litigatorum controversias dirimat. Hic enim agendi modus supremam Regum in judicij reddendis auctoritatem everteret. quod à sua mente alienum esse testatur ibidem Innocentius: *Non quòd alieno juri præjudicare velimus*, inquit, *vel potestatem nobis indebitam usurpare; cum non ignoramus Christum in Evangelio respondisse, Reddite que sunt Cesaris Cesari, & que sunt Dei Deo. Propter quod postulavit ut hereditatem divideret inter duos; Quis, inquit, constituit me super vos judicem? Sed jus illud sedi apostolicæ vindicavit, si à Principibus ipsis de re ambigua & difficili consuleretur, aut ejus auctoritas imploraretur: quemadmodum acciderat in causa Regis Philippi, qui natalium restitutionem pro liberis ab Innocentio expetiverat. *Rationibus his inducti, Regi gratiam fecimus requisiti, causam tam ex veteri quam ex novo testamento trahentes*. Deinde Deuteronomij loco recitato, in ejus interpretationem excurrit suo proposito congruentem, ut doceat nec alienum esse ab auctoritate Regum, quòd in his rerum articulis Romanum Pontificem adeant, nec à dignitate sedis apostolicæ, si ad hæc secularia tractanda se demittat, cum Paulus scripserit ad Corinthios: *Nescitis quia angelos judicabimus, quanto magis secularia?* qui est locus alter quem adducit Innocentius ad*

sententiæ suæ confirmationem. Alterum quod adnotandum mihi videtur, hoc est; Deuteronomij locum intelligi de magistratibus in ferioribus & collegiis Iudicum, qui ad portas urbis lites populi Judaici disceptabant; eo tamen judiciorum ordine, ut si reus omnium suffragiis premeretur, appellandi locus non esset; sin judicum vota in varias sententias scinderentur, non propter facti probationem, sed propter juris & legum interpretationem, atque adeo constaret rem controversam censi ambiguum & difficilem, ad magni Synedrij judicium refereretur, ut docet Maimonides. quod quidem Synedrium conflatum erat è Sacerdotibus & laicis, adjuncto Republicæ Iudice, quem deinde Reges exceperunt, ut abundè dicam cap. iv. & v. An verò hinc possit duci argumentum ad consultationem, quæ in rebus temporalibus, cum negotia difficultate laborant, à Principibus, si res ita ferat, ad sedem apostolicam deferri potest, lectoris prudentiæ relinquo. Tertium est, Iuris Canonici Interpretes in hoc Innocentij loco interpretando dupliciter peccasse; tum quòd omnibus litigatoribus liberum reliquerunt res ambiguas à judicio seculari ad ecclesiasticum transferre; quod uno casu, id est, Principibus id agentibus, ab Innocentio scriptum erat, ad omnes personas contra sinceram auctoris sententiam porrigentes; Tum quòd sibi persuaserint, si quid difficile & ambiguum in controversiis & litibus rerum humanarum accideret, id à iudicibus ecclesiasticis, non autem à sola sede apostolica dirimi debere. Quod tamen à magistratibus in Gallia nunquam receptum fuit, ut conquirebatur Durandus Mimatensis Episcopus ante trecentos & triginta annos: *Item impediunt, si quid ambiguum inter iudices seculares oriatur, ne ad ecclesiasticos iudices recurratur, contra illud, Qui filij sint legit. Per Venerabilem. §. Licet.*

VI. Constitutâ sententiâ Decretalis *Per venerabilem*, quæ supremum Regis in Gallias imperium agnoscit, & ab ejus communiōe sedem apostolicam removet; observanda est eadem mens Innocentij in altera ejus epistola ad Regem Philippum, qua docet ad Regem pertinere feudi judicium, non autem ad sedem apostolicam; *seque nolle jurisdictionem aut potestatem Regis minuere, vel perturbare. quod etiam superiore decretali protestatus est. Agebatur de induciis vel pace inter Francorum & Angliæ Reges componenda. quod sui arbitrij esse Pontifex existimabat. Rex enim Angliæ copiis Francorum oppressus, à sede aposto-*

Durand. de modo
Conc. Genet. ca.
lebr. Tit. 70.

Cap. Nevir. de
Judiciis.